

Saopštenje za javnost tradicionalnih crkava i verskih zajednica

Dana 21. jula 2011. u Patrijaršiji Srpske pravoslavne crkve održana je konferencija za štampu koju su sazvale tradicionalne crkve i verske zajednice u Srbiji. Tom prilikom novinarima je dato sledeće saopštenje za javnost:

VLADA REPUBLIKE SRBIJE NE PRIMENJUJE ZAKON O VRAĆANJU (RESTITUCIJI) IMOVINE CRKVAMA I VERSKIM ZAJEDNICAMA. Ovu činjenicu utvrdio je Zaštitnik građana u svom redovnom godišnjem izveštaju za 2010. godinu od 15.03.2011. Svojevrсна blokada primene ovog zakona od strane Vlade RS, ogleda se u sledećem:

1. **Vlada RS nije imenovala direktora Direkcije za restituciju**, iako je direktoru te Direkcije istekao mandat 31.12.2010.
2. **Prekoračenje propisanih rokova za donošenje rešenja** iz čl. 31 Zakona o vraćanju (restituciji) imovine crkvama i verskim zajednicama, po zahtevima koji su blagovremeno podneti.
3. **Ovaj zakon nikada se nije u celosti ni primenjivao**. To se odnosi na novčano obeštećenje (novčanu naknadu), kao i na vraćanje druge imovine (zamenska restitucija), iako su takvi oblici vraćanja izričito propisani odredbama čl. 16 i čl. 4 ovog zakona.
4. **Neobezbeđivanje potrebne materijalne osnove za izvršavanje ovog zakona od strane Vlade RS, kao predlagača**, zbog čega je, pored ostalog, i došlo do neizvršavanja ovog zakona.
5. **Vlada RS je insistirala na donošenju Zakona o privatizaciji i Zakona o planiranju i izgradnji**, bez zaštitnih mera, kada je u pitanju crkvena imovina koja je predmet restitucije.
6. **Vlada RS najavljuje donošenje i niza drugih neustavnih propisa i mera**, kojima će dodatno onemogućiti, odnosno, otežati ostvarivanje prava crkava i verskih zajednica na imovinu. Tako vlada RS radi na tome da se stavi van snage, odnosno, da se suštinski izmeni ovaj zakon o vraćanju crkvene imovine, iako je to suprotno opštem interesu i činjenici, da je odavno protekao rok za podnošenje zahteva i za donošenje odluka po tom zakonu. Konačno, to je u suprotnosti i sa nedavno donetom odlukom Ustavnog suda o ustavnosti ovog Zakona.

II Pravne posledice neprimenjivanja zakona o vraćanju (restituciji) imovine crkvama i verskim zajednicama, ogledaju se u sledećem:

1. **Crkvama i verskim zajednicama je vraćen samo manji deo imovine** iz podnetih zahteva.
2. **Neprimenjivanje ovog zakona je, pre svega, suprotno ustavnom načelu vladavine prava iz čl. 3 Ustava RS**, u pogledu ostvarivanja Ustavom zajamčenih ljudskih prava. **U tome se izražava i neizvršavanje ustavne nadležnosti Vlade RS iz čl. 123 tač. 2 Ustava RS, da izvršava zakone Narodne skupštine.**

3. **Time se ugrožavaju Ustavom zajamčena ljudska prava tradicionalnih crkava i verskih zajednica, kao i njihovih vernika, a, pre svega, pravo na imovinu iz čl. 58 Ustava RS, kao i njihova prava iz Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (Rim, 04.11.1950.).**
4. **Direktne posledice po opšti i javni interes, koji je sadržan u gore označenim odredbama čl. 43 st. 2 i čl. 44 st. 2 Ustava RS.**
5. **Dodatno onemogućavanje, odnosno, ograničavanje vraćanja imovine, zbog paralelne primene Zakona o privatizaciji i Zakona o planiranju i izgradnji, jer ova dva zakona ne sadrže potrebna ograničenja u pogledu restitucije crkvene imovine i imovine građana.**
6. **Velika imovinska šteta za tradicionalne crkve i verske zajednice, koja se odražava u nemogućnosti da izvršavaju svoju ustavnu i zakonsku ulogu, bez pune restitucije.**

III Predlozi i mere za prevazilaženje ovog problema

1. **Puna primena i izvršavanje ovog Zakona** od strane Vlade RS.
2. **Hitno imenovanje direktora Direkcije za restituciju.**
3. **Postavljanje pitanja odgovornosti Vlade RS Narodnoj skupštini za neizvršavanje ovog zakona.**
4. **Tradicionalne Crkve i verske zajednice su već podnele inicijativu Ustavnom sudu za ocenu ustavnosti pojedinih odredbi Zakona o planiranju i izgradnji.**
5. **Vlada RS bi trebalo da pokrene postupak izmena i dopuna Zakona o planiranju i izgradnji, kao i Zakona o privatizaciji, u smislu ograničavanja primene, u odnosu na imovinu koja je predmeta vraćanja crkvama i verskim zajednicama, kao i građanima.**
6. **Ne treba donositi nove propise, kojima bi se onemogućilo ili otežalo vraćanje crkvene i privatne imovine.**
7. **O zahtevima crkava i verskih zajednica u postupku restitucije, može odlučivati isključivo državna Direkcija za restituciju, a ne lokalna samouprava, jer je tako izričito propisano odredbama ovog Zakona.**
8. **Potrebno je doneti dodatne pravne, ekonomske i podsticajne mere za obezbeđivanje materijalne osnove za restituciju, kako za crkve i verske zajednice, tako i za građane.**
9. **Tradicionalne Crkve i verske zajednice odlučne su da zahtevaju punu zaštitu svojih prava i interesa pred domaćim sudovima, kao i pred Evropskim sudom za ljudska prava, a o ovom problemu, obavestiće i sve zainteresovane i uticajne subjekte.**

U Beogradu, 21. jula 2011.

Tradicionalne crkve i verske zajednice u Srbiji:

Srpska Pravoslavna Crkva

Rimokatolička Crkva

Slovačka Evangelička Crkva

Reformatska hrišćanska Crkva

Evangelička hrišćanska Crkva

Islamska zajednica Srbije

Jevrejska zajednica Srbije